

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Erasmus+

2020-1-TR01-KA203-092333

Modul 4

Razvijanje veščin algoritmičnega mišljenja na različnih razvojnih področjih:

Ples

pred. Ana Tina Jurgec

Razlikujemo dve veliki skupini plesnih aktivnosti v vrtcih

PLES, KI JE UMEŠČEN V IGRO OTROK

- Vsakdanje gibanje otrok.
- Gibalni izraz.
- Spremljevalec petja, pripovedovanja, rajanja, trenutnih razpoloženjskih stanj.
- Ne preide v zaokroženo plesno celoto

PLESNE DEJAVNOSTI, KI JIH NAČRTUJEMO

- Usmerjamo otroka v predhodno zastavljen cilj.
- Cilj plesnega ustvarjanja oz. plesne umetnosti.
- Postavljamo temelj bodočega umetnika plesalca ali bodočega osveščenega gledalca.

Plesne dejavnosti v povezavi z metodami in cilji

VRSTA PLESNE DEJAVNOSTI	METODA	CILJI
RAJALNE IGRE	VODENJA	SOCIALNI
DIDAKTIČNE IGRE	VODENJA	GIBALNI, GLASBENI
PLES – PLESNO IZRAŽANJE	IMPROVIZACIJA	USTVARJALNI
PLESNA DRAMATIZACIJA	OD IMPROVIZACIJE K VODENJU	ESTETSKI, INTELEKTUALNI

Didaktična igra ali gibalna igra

- Je vnaprej oblikovana in poteka po določenih pravilih.
- Z njimi spodbujamo in razvijamo gibalne, plesne in druge sposobnosti ter pridobivajo znanje.
- Za otroke so didaktične igre pomembne s socialno-vzgojnega stališča.
- Otrok se mora podrežati skupini, skupno dogovorjenim pravilom, ustvarja pozitivne medsebojne odnose, s tem pa se usmerja otrokov socialni razvoj in razvoj otrokovega značaja.
- Vzgojitelji morajo vedeti, katere cilje predšolske vzgoje želijo uresničevati ali katere otrokove sposobnosti želijo razviti npr.:
 - orientacijo v prostoru lahko razvija z igro slepe miši,
 - hitro reagiranje in hitrost z igro gnilo jajce,
 - gibalno domišljijo z metanjem figur, kipe postavljati,
 - oblikovanje različnih korakov z igro Mati, koliko je ura in njej podobnimi igrami.

Ustvarjalna rajalna igra

- Ustvarjamo jih sami ali skupaj z otroki
- Uporabimo pesem (različne)
- Poudarek na ritmičnem motivu pesmi v integraciji z gibalnim motivom in ne na ilustraciji besedila (sonce – gibanje po krogu)
- Gibalni motivi so enostavni in se ponavljajo
- V mlajših skupinah ponudi gibalne motive vzgojitelj, pri starejših pa otrok sam.
- Gre za skupinsko poustvarjanje oz. ustvarjanje gibalnih motivov
- Individualno ustvarjanje ni izključeno (otrok ustvarja za skupino ali ko ima določeno vlogo)

Ločimo dve vrsti ustvarjalnih rajalnih iger

- **ABSTRAKTNA:**

- Bližja značilnostim ljudskih plesnih motivov
- Gibalni motiv je abstrakcija besedila
- Prikaz bistvenih značilnosti besedila (sonce – krog)
- Temelji na ritmu ter bistvenih gibih in oblikah

- **ILUSTRATIVNA:**

- Ilustracija vsebine petega ali govorenega besedila
- Poudarjena vsebina govorenega ali petega besedila

Pozorni moramo biti, da ne zaidemo v kič!

Upoštevati moramo bistvene značilnosti, ki jih narekujejo ritem, melodija in besedilo pesmi!

METODIČNI POSTOPEK:

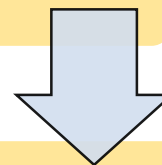
- najprej izberete otroško pesem, ki jo boste uporabili (npr. Čuk se je oženil, Ježek teka teka, ...);
- izberete temo vaše ustvarjalne rajalne igre (npr. pomlad, deli telesa, števila, prevozna sredstva, ...);
- nato na melodijo izbrane pesmi ustvarite novo besedilo;
- besedilo naj bo preprosto, da si ga otroci lahko hitro zapomnijo;
- ko imate novo besedilo, ustvarite gibalne motive;
- lahko uporabite prostorsko formacijo kroga, vijuge, linije, ...
- osnova pri ustvarjanju so vam lahko rajalne igre ljudskega izvora;
- pri rajalni igrah ne moremo govoriti o umetnosti, zato iščemo cilje na področju gibanja.

Ples ali plesno izražanje

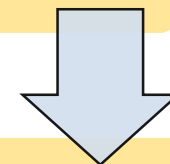
- Ples je
 - posebna vrsta plesne dejavnosti, ki je zasnovana na individualnem plesnem izražanju in ustvarjanju,
 - prosto ustvarjanje in izražanje,
 - gibalno izmišljanje ob spodbudi, ki je lahko zunanja ali notranja
 - vedno le spontana in logična posledica čustvene motiviranosti, ustreznih vsebinskih predstav, pojmov in igralne situacije, ki nastajajo iz otrok samih.
- K plesu prištevamo tudi ponazarjanje z gibanjem. Otrok ponazarja gibanja in oblike iz okolja.

Faze v sodobnem plesnem izražanju

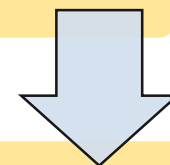
1. FAZA: IMPROVIZACIJE

2. FAZA: IZBIRNA

3. FAZA: FIKSACIJE

4. FAZA: KONČNEGA OBLIKOVANJA

Integracija plesa z drugimi področji dejavnosti

Prednosti uporabe giba-plesa v procesu učenja:

- skozi telo in gib otroci lažje dojemajo abstraktne informacije, jih ponotranjijo in je zato tudi zapomnitev trajnejša;
- pri branju lahko otroci vsebino zgodbe doživijo tudi skozi gib in jo kasneje izrazijo tudi besedno;
- gibalna ponazoritev poezije, literature in ljudskih pripovedi omogoča otrokom spoznavanje različnih kultur;
- učenje skozi gib je pogosto čarobna pot za otroke, ki so nemirni in nimajo razvitih socialnih veščin, saj spodbuja komunikacijo, sodelovanje, kreativno razmišljanje in reševanje problemov.

Susan Griss (1994)

CELOSTNO UČENJE

- Gradi na celovitosti čutne in telesne izkušnje ter upošteva čustvene in socialne potrebe otrok (Marentič Požarnik, 2008, str. 120).

IZKUSTVENO UČENJE

- Celostni učni pristop, ki v učenje stalno vpleta izkušnje udeležencev, in sicer tiste, ki jih izziva sproti ali pa jih spomni na prejšnje izkušnje (Marentič Požarnik, 2000, str. 124).

MEDPREMDETNO POVEZOVANJE

- Spodbuja samostojno in aktivno pridobivanje učnih izkušenj, saj poteka v celoviti dejavnosti otroka, vključujoč njegove spoznavne, čustvene in telesne funkcije (Sicherl Kafol, 2008).

PLES IN JEZIK

Dejavnosti, s katerimi otrok skozi gib razvija jezikovne zmožnosti in opismenjevanje, kot npr.:

- vaje za orientacijo v prostoru,
- pripovedovanje zgodbe skozi gib,
- vživljanje v različne situacije, like,
- glasovno izražanje med gibanjem,
- glasovno ritmično spremljanje gibanja,
- govor ali petje v gibalnih in rajalnih igrach,
- pisanje in oblikovanje črk s celim telesom (individualno ali v skupini),
- gibalne igre za utrjevanje abecede, branja in pisanja,
- gibalno prikazovanje protipomenk/sopomenk/nadpomenk/podpomenk (npr. na dano besedo iščemo protipomenko in jo prikažemo skozi gibanje),
- ponazarjanje izgovorjenih besed skozi gib,
- povezovanje giba in govora v dramatizaciji.

PLES IN MATEMATIKA

Primeri dejavnosti

- Oblikovanje krivih, ravnih, sklenjenih črt s celim telesom oz. posameznimi deli telesa; Oblikovanje črt s hojo, risanje črt na hrbet in razne ustvarjalne gibalno-didaktične igre
- Razvrščanje, urejanje, prirejanje z gibanjem
- Osvajanje in utrjevanje matematičnih pojmov z gibalnimi in rajalnimi igrami
- Prikaz števil s celim telesom oz. s posameznimi deli telesa
- Sestavljanje geometrijskih likov in teles s celim telesom oz. s posameznimi deli telesa, hoja – ples po likih, oblikovanje geometrijskih likov/teles z elastiko/trakovi in plesno izražanje skozi geometrijske oblike/like
- Matematične operacije (seštevanje, odštevanje, množenje, deljenje) z različnimi gibalnimi dejavnostmi
- Simetrija skozi ustvarjalni gib

PLES, NARAVA IN DRUŽBA

Primeri dejavnosti

- Gibalno ponazarjanje spreminjanja v naravi (letni časi, stoječe in tekoče vode, kroženje vode v naravi, vremenski pojavi, agregatna stanja ...)
- Rastline (ponazarjanje rasti dreves, zelenjave, cvetic in drugih procesov v telesu ...)
- Lastnosti snovi
- Urbano okolje (promet in udeleženci v njem, prometni znaki in prevozna sredstva, onesnaževanje, ekološke tematike ...)
- Poklici in stroji (spoznavanje značilnosti in delovanja)
- Človek nekoč in danes (načini življenja, družina, družba, človeški odnosi, pomembni dogodki, praznovanja in obredi, ekologija ...)
- Spoznavanje različnih kultur skozi ples

PLES IN LIKOVNA UMETNOST

Primeri dejavnosti

- Vizualizacija in izražanje s plesom
- Didakične igre z gibanjem in plesom
- Ustvarjalno gibalne igre oblikovanja kipov s telesom (statika, simetrija, asimetrija, razgibanost ...)
- Plesno izražanje ob likovnem delu (oblika, barva – tople/hladne barve, mešanje barv ...)

PLES IN GIBANJE

Primeri dejavnosti

- Razvijanje koordinacije oziroma skladnost gibanja (koordinacija gibanja celega telesa, rok in nog), ravnotežje
- Povezovanje gibanja z elementi časa, ritma in prostora
- Razvijanje prstne spretnosti t.i. fine motorike
- Razvijanje moči, natančnosti, hitrosti in gibljivosti, vztrajnosti
- Sproščeno izvajanje naravnih oblik gibanja (hoja, tek, skoki, poskoki, valjanje, plezanje, plazenje itn.)
- Usvajanje osnovnih gibalnih konceptov: zavedanje prostora (kje se telo giblje), načina (kako se telo giblje), spoznavanje različnih položajev in odnosov med deli lastnega telesa, med predmeti in ljudmi, med ljudmi.
- Spoznavanje in izvajanje različnih elementarnih gibalnih iger
- Iskanje lastne poti pri reševanju gibalnih problemov
- Usvajanje osnovnih prvin ljudskih rajalnih in drugih plesnih iger
- Uvajanje otrok v igre, kjer je treba upoštevati pravila

PLES IN GLASBA

Primeri dejavnosti

- Povezovanje gibov in glasbe
- Gibanje ob petju in ponazarjanje glasbe – bansi, rajalne igre
- Poslušanje glasbe in vživljanje vanjo
- Izražanje melodije tempa in ritma s plesom
- Izvedba glasbeno-plesne pravljice
- Izražanje razpoloženja z gibom
- Glasbene uganke, izštevanke z gibom
- Ustvarjalne plesne igre, otroški in ljudski plesi, gibalne in rajalne igre
- Sprostitev ob glasbi in plesu

Ples in algoritmično mišljenje

- LINEARNI ALGORITMI

- Zaporedje plesnih korakov oz. gibalnih motivov v točno določenem vrstnem redu

- RAZVEJANI ALGORITMI

- Otrok se sam odloči za gibalno rešitev (npr. improvizacija)

- CIKLIČNI ALGORITMI

- Otroci se učijo plesne korake oz. gibalne motive, dokler ne usvojijo plesa
- Ponavljajoči se gibalni motivi znotraj npr. rajalne igre